

**Sulat kanu Manga
Taw sa Galasia**

Bismillah Sir-Rahman Nir-Raheem

Assalamu Alaikum Warahmatullahi Ta'ala Wabarakatuh

Su nia a sulat na inisulat'i Bulus, lu pakatumpa kanu manga lumpukan nu 'bpamaginugut kanu Isa al-Masih sa dalepa a Galasia. Na su kinasulat'in sa nia na kanu timpu a manga limapulu lagun ulian nu kinambata kanu Isa al-Masih. Na su dalepa ba a nia a Galasia na sakup bun nu dalepa a Turkey ugaid'a sa saguna a timpu na dala den su nia a dalepa. Su manga taw sa Galasia kanu entu a timpu na nia kadakelan kanilan na dikena-Yahudi, dikena sakup'u kasuguan nu manga Yahudi.

Na nia kahanda ni Bulus kanu kinasulat'in sa nia na asal'a makapambalingan nin su 'bpamaginugut sa dalepa a Galasia sia kanu tidtu a panduan nu Mapia a Tutuma pantag kanu Isa al-Masih kagina kanu nia ba a manga timpu na aden manga gulu a 'bpamandu sa dikena tidtu a panduan. Inipandindeg bun ni Bulus i ginawa nin pantag kanu kinapamili nu Kadenan sa lekanin asal'a makapayag'in su tidtu a lalan sia kanu Isa al-Masih. Inipangimbenal'in i su Kadenan enggu su Isa al-Masih demun i namili sa lekanin sa kapebpayapat'in kanu tidtu a Mapia a Tutuma, dikena ebpun kanu itungan nu manusia.

Na nia pidtalu ni Bulus pantag kanu nia na dala salakaw a mapia a tutuma liu kanu Mapia a Tutuma a inipangusiat'in pantag kanu Isa al-Masih. Na su 'bpamamandu a nia na manga taw bun a Yahudi a nasakup'u kasuguan. Na nia nilan ibpamandu na nasisita kun a inggulalan nilan su danden a kasuguan kanu manga taw a Yahudi a mana su kapapaletak asal'a matalima silan nu Kadenan. Ugaid'a nia pidtalu ni Bulus na di den nasisita a inggulalan nilan pan su kasuguan a nia kagina nalangkum den i entu sia kanu salig kanu Isa al-Masih asal'a matalima silan nu Kadenan.

Pinatuntayan bun ni Bulus kanilan i inenggay nu Kadenan su kasuguan a nia asal'a pakapailay kanu taw u ngin i dait a enggulan nilan gagalu na di pan pakauma su inibpasad a sia makabpun kanu tupu nu Ibrahim a su Isa al-Masih. Tembu nia dait na maginugut su taw kanu Isa al-Masih asal'a makatimbang silan sa ikelas sia makanggulalan kanu kasalig sa lekanin, dikena su kanggulalan kanu kasuguan. Ka dala man taw a makatimbang sa ikelas sia kanu kanggulalan nin kanu kasuguan kagina dala taw a magaga nin enggulan su langun nu kasuguan.

Galasia 1

Su Salam

1 ¹Salam sa lekanu, saki si Bulus a sinugu. Na su kinasugu sa laki na dikena ebpun kanu manusia atawa ka sia nakanggulalan kanu manusia ka su Isa al-Masih^a demun i sinemugu sa laki enggu su *Ama tanu a su Kadenan a napambibiag sa lekanin. ²Su nia a sulat na ebpun sa lekami a lusud'u sa tian sa kabpaginugut. San pakatumpa sa lekanu a manga lumpukan nu 'bpamaginugut sa dalepa a Galasia. ³Na san sa lekanu su da idsan nin a limu enggu su kalilintad a ebpun kanu Ama tanu a su Kadenan enggu kanu Mapulu tanu a su Isa al-Masih ⁴a minggihad kanu umul'in sabap kanu kabaladusan tanu. Pinggula nin i entu sia luyud kanu kahanda nu Ama tanu a su Kadenan asal'a maaun tanu nin kanu kadaluakan a galebek a pakapayapat den kanu sakadunia sa saguna a timpu. ⁵Na su pugi na kanu Kadenan taman sa taman. Amin!

Su Kinapanininteg'i Bulus kanu Tidtu a Mapia a Tutuma

⁶Na nagaip aku ka malengkas gaid i kinataligkud'u kanu Kadenan a minenggat sa lekanu sa kapaginugut sia nakanggulalan kanu da idsan nin a limu nu Masih. Ka nia nu linamig na su salakaw a maya ta kun sa mapia a tutuma. ⁷Ugaid'a da man salakaw pan a mapia a tutuma, pedtadinen kanu nilan bu ka nia nilan kiug na kasambian nilan su Mapia a Tutuma pantag kanu Masih. ⁸Na namba ka makanaraka su apia entain a mangusiat sa panduan a liu kanu panduan nu Mapia a Tutuma a inipangusiat'ami sa lekanu apia nia nin pan kaaden i sekami i entu atawa ka su malaikat a ebpun sa sulega i mangusiat lun. ⁹Na edsalumanan ku edtalun sa lekanu i "Apia entain i mangusiat sa panduan a liu kanu panduan nu Mapia a Tutuma a natalima nu na makanaraka."

¹⁰Ngin i kataw nu lun, nia ku 'gkapangingalap na su pugi nu manusia? Atawa ka su pugi nu Kadenan? Nia nu kataw ka nia ku 'bpanunugaten na su manusia? Dikena, ka su Kadenan. Ka amaika nia ku pamun 'bpanunugaten su manusia na nia nin maena na dikena aku ulipen nu Masih.

^a 1:1 Nia bun ba su *Nabi Isa*.

Galasia 1

Su Mapia a Tutuma a Ibpangusiat'i Bulus na ebpun kanu Kadenan

¹¹Manga lusud ku sa tian, papegkatawan ku sa lekanu i su Mapia a Tutuma a ibpangusiat ku na dikena ebpun kanu manusia. ¹²Dikena ku natalima i entu kanu apia entain atawa ka nakapamandu bu sa laki, ka su Isa al-Masih demun i napatuntay lun i entu sa laki.

¹³Na katawan nu bun man u ngin i ukit a kabpaguyag-uyag ku kanu timpu a ipenggulalan ku pan su agama nu Yahudi ka sangat a pinamungkaidanan ku su lumpukan nu 'bpamaginugut kanu Kadenan^b asal'a mabinasa silan. ¹⁴Na minuna aku pan kanu kadakelan kanu manga edsaumula ku a manga taw a Yahudi sa kanu entu a manga timpu sa kapenggulalan kanu agama nu manga Yahudi ka pinamikalan ku a benal enggulalan su manga adat-betad'u manga kalukesan nami.

¹⁵⁻¹⁶Ugaid'a pigkahanda nu Kadenan i kinapayag'in sa laki kanu Tunggal'in ka enggu ku makapangusiat kanu manga taw a dikena-Yahudi. Na su Kadenan i namili sa laki apia sia aku pamun kanu didalem'u tian nu ina ku enggu inisenggay aku nin asal'a mabaluy aku a mapanunugu nin sia makanggulalan kanu da idsan nin a limu nin. Na kanu kinapayag'in sa laki kanu Tunggal'in na dala ku i entu ibpanun semambut kanu apia entain. ¹⁷Dala aku bun lu sa Awrusalim kanu manga sinugu nu Isa al-Masih a nangauna pan sa laki ka makin aku lu mibpawang sa Arabia.^c Entu pan ka mimbalingan aku sa Damaskus.

¹⁸Na guna maipus su telu lagun, na entu pan ka linemu aku sa Awrusalim asal'a makilala ku si Kipas.^d Na nakasapulu enggu lima gay bu i kinadtangen ku lu sa lekanin. ¹⁹Dala ped a nailay ku lu kanu manga sinugu nia tabia na si Yakub bu a tebped sa pused'u Mapulu.^e

²⁰Na su Kadenan i pakailay sa dikena aku pendalebut kanu langun na pedtalun ku a nia sa lekanu.

^b 1:13 **lumpukan nu 'bpamaginugut kanu Kadenan** Na nia nin maena na su lumpukan nu taw a 'bpamaginugut kanu *Isa al-Masih*.

^c 1:17 Su nadталu sia a **Arabia** na sakup'in kanu entu a timpu su laya na Syria taman sa Jordan, nasakup'in bun su ped a kalupan sa Iraq enggu su ped a kalupan na Saudi Arabia apeg den nu Sinai a sakup'u Egypt sa saguna a timpu.

^d 1:18 **Kipas** na ped a ngala ni Pitru. Kipas na basa a Hibu Aramaik. Su *Pitru* menem na basa a Grik. Su dua a nia a ngala na nia nin maena na *watu*.

^e 1:19 Su **Mapulu** sia na su Isa al-Masih, tebped'in sa pused si Yakub sia sa ina. Su Yakub bun ba a nia i sinemulat kanu *Sulat'i Yakub* sia kanu Kitab Injil.

Galasia 1, 2

²¹Ulian nu entu, na linemu aku menem kanu manga dalepa sa Syria enggu Silisia.^f ²²Na kanu entu a timpu na da aku pamun mailay nu manga lumpukan nu 'bpamaginugut kanu Masih sa dalepa a Yudia. ²³Matag'ilan bu 'gkagineg i su danden a 'bpamungkaid kanilan na saguna na ibpangusiat'in den su kapedsalig kanu Isa al-Masih a pembinasan nin kanu paganay a timpu. ²⁴Sabap sa entu, na napugi nilan su Kadenan.

2 ¹Na nakasapulu enggu pat lagun i naipus^g na mimbalingan aku menem sa Awrusalim a kaped ku si Barnabas enggu pinaunut ku bun si Titus. ²Mimbalingan aku lu sia luyud kanu kahanda a inipayag'u Kadenan. Saleta na pinasabutan ku kanilan su Mapia a Tutuma a ibpangusiat ku kanu manga taw a dikena-Yahudi. Ugaid'a su nia na inidtalipulu ku bu embitiala kanu manga 'bpagadatan a 'gkangaunutan ka enggu ku 'gkatawan u 'gkaayunan nilan asal'a di kaawan na katagan su ngin i pinaginapas ku atawa ka su 'bpaginapasesen ku pan. ³Na mapia ka naayunan nilan ka apia si Titus a naped ku a dikena-Yahudi na da nilan tegela sa kapapaletak lun.^h ⁴Na nambitiala bu man i kapapaletak sabap sa aden den manga taw a 'bpamagigiling sa 'bpamaginugut kanu Isa al-Masih a dala kasipati i kinasimbul'ilan kanu lumpukan nu 'bpamaginugut. Na pedsipatan nilan su kapembaya-baya tanu sia kanu Isa al-Masih ka nia nilan kiug na maulipen tanu kanu manga kasuguan nu agama nu manga taw a Yahudi. ⁵Ugaid'a da nami a benal silan suguti sa entu a penggulan nilan sa apia saka-kutika asal'a mapalalayun sa lekanu su tidtu-tidtu a panduan nu Mapia a Tutuma.

⁶Na su manga taw a entu a 'bpagadatan a 'gkangaunutan, na dala bun nadtalu nilan a nakauman kanu ngin i pinasabutan ku a entu. Na su 'gkangaunutan a nia na dikena den balapantag u entain silan kagina sia kanu adapan nu Kadenan na isa bu i kapegkailay nin kanu apia entain. ⁷Na makin nilan naimamanan su inisilig'u Kadenan sa laki a su kapangusiat kanu Mapia a Tutuma kanu manga taw a dikena-Yahudi

^f 1:21 Su **Silisia** na nia ba su dalepa ni Bulus a sakup'u Turkey sa saguna a timpu.

^g 2:1 Su **nakasapulu enggu pat lagun i naipus** na di 'gkasigulu u nia ganatan nu nia na su kinapaginugut'i Bulus kanu Isa al-Masih atawa ka su nauli a kinalu nin sa Awrusalim.

^h 2:3 Na naayunan nu 'gkangaunutan a entu su pidtalu ni Bulus a di den dait a unutan nu dikena-Yahudi su kasuguan nu manga taw a Yahudi asal'a taliman silan nu Kadenan. Nia ba i sabap'in sa di den nasisita a mapaletak pan si Titus apia dikena sekanin Yahudi.

Galasia 2

a mana bun su kinasugu nin kani Pitru lu kanu manga taw a Yahudi. ⁸Na su Kadenan a minenggay kani Pitru sa bagel sa kinasugu nin lun lu kanu manga taw a Yahudi na sekanin bun i minenggay sa laki sa bagel sa kinasugu nin sa laki lu kanu manga taw a dikena-Yahudi. ⁹Na guna kaimamani ni Yakub, Kipas enggu si Yuhan a 'gkangaunutan a pedtiakap kanu umpungan nu 'bpamaginugut i su Kadenan i minenggay sa laki sa bagel sa kapangusiat kanu manga taw a dikena-Yahudi na tinalima kami nilan kani Barnabas a tagapeda nilan. Na nia nami napagayunan na sekami i lu kanu manga taw a dikena-Yahudi enggu silan menem i lu kanu manga taw a Yahudi. ¹⁰Na nia nilan bu pinangeni sa lekami na di nami idtalipenda su manga miskinan sa kadtambang kanilan. Na nakadtabua a benal mambu i entu bun ba i 'gkalilianian ku penggula.

Su Kalipuasan na sia kanu Kasalig kanu Isa al-Masih

¹¹Ugaid'a kanu kinakakap'i Kipas sa Antiuk na dinaway ku sekanin kagina dikena mapia su pinggula nin. ¹²Ka kanu da pan makauma lu su manga taw a Yahudi a tagapeda ni Yakub na pegkan sekanin a kaped'u manga taw a dikena-Yahudi ugaid'a guna makauma silan na tinangkan nin su manga taw a dikena-Yahudi ka di nin kalilianian a mailay sekanin nu manga taw a Yahudiⁱ lu. ¹³Na inilingan sekanin nu manga ped a 'bpamaginugut a Yahudi taman sa apia si Barnabas na naakat kanu kabpamagigiling'i Kipas sa kanu kinatangka nin a entu kanu manga taw a dikena-Yahudi. ¹⁴Na guna ku mailay i dikena pakatidtu su penggalebeken nilan, ka dikena den luyud kanu panduan nu Mapia a Tutuma na dinaway ku si Kipas sa nia ku lun pidtalu kanu kaadapan nu langun nu taw a natabu lu na "Nia dait na di nengka kapailingan kanu manga taw a dikena-Yahudi su kapaguyag-uyag sia luyud kanu adat-betad'u manga taw a Yahudi, ka apia seka a nan a Yahudi na dikena ka bun 'bpaguyag-uyag sia luyud kanu adat-betad'u manga taw a Yahudi."

¹⁵Na sekami na pimbata kami a Yahudi, dikena pagidsan nu manga taw a dikena-Yahudi a nia nami lun kapegkailay na baladusa kagina da masakup'u kasuguan. ¹⁶Ugaid'a apia ka maitu na katawan nami den i di

ⁱ 2:12 Su manga taw a Yahudi sia sa basa a Grik na nia nin maena na *su manga taw a pinaletak*.

Galasia 2, 3

makatimbang sa ikelas su taw sia makanggulalan kanu kanggulalan nin kanu kasuguan, ka nia bu katimbang'u Kadenan sa lekitanu sa ikelas na sia bu makanggulalan kanu kasalig kanu Isa al-Masih. Tembu pedsalig kami kanu Masih asal'a makatimbang kami sa ikelas sia makanggulalan kanu kasalig sa lekanin dikena kanu kanggulalan kanu kasuguan. Kagina dala taw a makatimbang sa ikelas sia kanu kanggulalan nin kanu kasuguan.

¹⁷Na amaika sia kanu kapebpapangilay nami sa katimbang'ami sa ikelas sia makanggulalan kanu Isa al-Masih ka 'gkaimamanan nami i baladusa kami a mana bun su manga taw a dikena-Yahudi a da masakup'u kasuguan, na ngintu, nia nin maena na pakandusa kami sabap kanu kapedsalig'ami kanu Masih? Dikena! ¹⁸Ugaid'a amaika embalinganan ku pamun su ngin i inendan ku den a mana su kasuguan nu agama nu Yahudi na makin ku pan pakapailay i baladusa aku. ¹⁹Ka sia man luyud kanu kasuguan na napukas aku den kanu entu ka enggu aku makapaguyag-uyag sia kanu Kadenan. Ka iniunut ku den man i ginawa ku kanu kinapatay nu Isa al-Masih lu kanu kayu a pinambalawaga. ²⁰Tembu su kabpaguyag-uyag ku saguna na dikena den i nia saki ka su Masih den i 'bpaguyag-uyag sia kanu ginawa ku. Kagina su kabpaguyag-uyag ku a nia a manusia na sia den pakanggulalan kanu kapedsalig ku kanu Tunggal'u Kadenan a pegkalimu sa laki taman sa iningihad'in su umul'in sabap sa laki. ²¹Di ku man idsambi su da idsan nin a limu nu Kadenan kanu manga kasuguan ka dala man makatimbang sa ikelas sia makanggulalan kanu kasuguan, ka amaika aden na nia nin maena na dala katagan nu kinapatay nu Isa al-Masih.

Su Ukit a Kaikelas'u Taw

3 ¹Sekanu a manga taw sa Galasia na 'gkaawan kanu den na akal! Nginan ka papembulibug kanu? Na maliwanag man a benal i kinapayag sa lekanu pantag kanu kinapatay nu Isa al-Masih kanu kayu a pinambalawaga! ²Na nia ku bu makaidsa sa lekanu saguna, na ngintu, su kinatalima nu kanu Suti a Ruh na sia nakanggulalan kanu kapenggula nu kanu kasuguan atawa ka kanu kapedsalig'u kanu ngin i nakineg'u pantag kanu Isa al-Masih? ³Benal a 'gkalipat kanu den! Ka kanu kinaludsu nu maginugut na sia nakanggulalan kanu Suti a Ruh ugaid'a saguna na mana nia nu den 'gkabpawangan sa kapedtalutup'u

Galasia 3

kanu kabpaginugut'u na sia den kanu lekanu demun a kapegkagaga. ⁴Ngintu, su kinanggumalasyon nu na da den katagan nin? Basi aden pamun! ⁵Dikena ba su kinaenggay nu Kadenan kanu Suti a Ruh enggu su kangagaipan a pinggula nin san sa lekanu, na dikena sabap kanu kapenggulalan nu kanu kasuguan, ka sabap kanu kapedsalig'u kanu ngin i nakineg'u?

⁶Nia nu 'gkakalendem na su Ibrahim, na initimbang sekanin sa ikelas sabap kanu kapedsalig'in kanu Kadenan.^j ⁷Na amaika maitu na mapayag i apia entain a taw i aden salig'in na entu ba i tupu nu Ibrahim. ⁸Na naalung den man i entu kanu paganay sia kanu kitab sa itimbang'u Kadenan sa ikelas su manga taw a dikena-Yahudi sia makanggulalan kanu kasalig'ilan. Na su nia ba a Mapia a Tutuma na inipayag den man sia kanu kinadtalu kanu Ibrahim sa "Sia makanggulalan sa leka na palihalan su langun na bangsa."^k ⁹Nia nin maena na apia entain i aden salig'in na lusud sekanin kanu palihala kanu Ibrahim a sinemalig kanu Kadenan.

¹⁰Na inisinta su langun nu taw a nia nin pedsaligan na su kapenggulalan nin kanu kasuguan kagina nia nakadalem kanu kitab na "Isinta su apia entain a taw a di nin mapalalayun su kanggulalan nin kanu langun nu kasuguan a nakadalem kanu Kitab Taurat."^l ¹¹Na amaika maitu na mapayag a benal i di itimbang'u Kadenan sa ikelas su taw sia kanu kanggulalan nin kanu kasuguan kagina nia nakadalem kanu kitab na "Su taw a initimbang sa ikelas sia nakanggulalan kanu salig'in na maaden lun su uyag-uyag a da taman nin."^m ¹²Na su kanggulalan kanu kasuguan na sia bu kanu kapegkagaga nu manusia sabap sa nakadalem bun kanu kitab i "Apia entain a taw i makanggulalan nin su langun nu kasuguan na makapaguyag-uyag sa da taman nin."ⁿ Ugaid'a su kapenggulalan kanu kasuguan na dikena sabap kanu kapedsalig kanu Isa al-Masih.

¹³Na sabap sa dala taw a makanggulalan nin i langun nu kasuguan na nakasinta tanu ugaid'a su Isa al-Masih na inaun tanu nin den kanu entu

^j 3:6 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 15 ayat 6 sia kanu Kitab Taurat.

^k 3:8 Ebpun i nia sia kanu Manga Awal 12 ayat 3; 18 ayat 18 sia kanu Kitab Taurat.

^l 3:10 Ebpun i nia sia kanu Diutirunumi 27 ayat 26 sia kanu Kitab Taurat.

^m 3:11 Ebpun i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Habakuk 2 ayat 4.

ⁿ 3:12 Ebpun i nia sia kanu Libitikus 18 ayat 5 sia kanu Kitab Taurat.

Galasia 3

a sinta nu kasuguan sa ukit a kinaganti nin sa lekitanu kanu entu sia kanu kinasinta^o lun, ka nakadalem kanu kitab i “Apia entain i mabitin sia kanu kayu na inisinta.”^p ¹⁴Na nia kahanda sa entu na asal’a makasabpet kanu manga taw a dikena-Yahudi su palihala kanu Ibrahim sia makanggulalan kanu Isa al-Masih ka enggu tanu matalima su inibpasad a Suti a Ruh sia makanggulalan kanu salig tanu.

Su Kabalapantag’u Kapasadan nu Kadenan kanu Tupu nu Ibrahim

¹⁵Manga lusud ku sa tian, na nia matakapala a makaenggay ku sa lekanu a upaman na su kapasadan a napagayunan den nu duakambala a taw na dili den mapakay a masalin atawa ka kaumanan pan. ¹⁶Na labi den su inibpasad’u Kadenan a palihala kanu Ibrahim enggu kanu tupu nin. Na dikena nia nin pidtalu sia i “kanu manga tupu” a nia nin maena na su madakel a taw, ka nia nin pidtalu na “kanu tupu”^q a nia nin maena na sakataw bu a taw, a su Isa al-Masih bu. ¹⁷Na nia ku ba a nia pedtalun sa lekanu na di kaawan na katagan nu kasuguan a entu su inibpasad a palihala nu Kadenan kanu Ibrahim, ka su kasuguan a entu na kamuli-muli bu i kinaenggay lun ka nakapat gatus enggu telupulu lagun pan i pageletan nin kanu kinaenggay nu Kadenan kanu kapasadan nin kanu Ibrahim. ¹⁸Ka amaika matalima besen nu taw su palihala a entu kanu Ibrahim sia makanggulalan kanu kasuguan na nia nin maena na di den madtalu a sia nakanggulalan kanu kinabpasad’in. Ugaid’a nia nin kabantang na su palihala na inenggay nu Kadenan kanu Ibrahim sa ukit a kinabpasad’in lun.

¹⁹Na amaika maitu na ngintu guna ka inenggay pan su kasuguan? Inenggay su entu asal’a makapailay kanu manga taw u ngin i manga kabaladusan a galebek gagalu na di pan pakauma su tupu a pibpasadan.^r Na inenggay nu Kadenan su kasuguan sia nakanggulalan kanu manga malaikat enggu aden pan nasampayatan nilan lun. ²⁰Na entu pan ka nadtalu a aden nasampayatan^s lun, na nia nin maena na aden pan ped a taw a nakaamung kanu entu ugaid’a su Kadenan na

^o 3:13 Su **kinasinta** sia na su kinatutuk kanu Isa al-Masih lu kanu kayu a pinambalawaga.

^p 3:13 Ebpun i nia sia kanu Diutirunumi 21 ayat 23 sia kanu Kitab Taurat.

^q 3:16 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 13 ayat 15; 17 ayat 8 sia kanu Kitab Taurat.

^r 3:19 Su **tupu a pibpasadan** sia na su Isa al-Masih. Mailay i nia kanu ayat 16.

^s 3:20 Su **nasampayatan** sia a nalabit na su Nabi Musa.

da nin den ipanalig-salig su kinaenggay nin kanu pasad'in ka sekanin demun. ²¹Na amaika maitu na ngintu, sungkang su kasuguan kanu manga pasad'u Kadenan? Dikena! Ka mana bu man ka aden kasuguan a makaenggay sa uyag-uyag a da taman nin kanu taw na entu den ba i inusal'u Kadenan a makapaikelas kanu taw. ²²Ugaid'a inipayag'u kitab i su langun nu taw na baladusa ka enggu makaenggay nu Kadenan su inibpasad'in kanu apia entain a taw a semalig kanu Isa al-Masih.

**Su Ukit a Kaluyud'u Taw kanu manga Taw
a Initimbang'u Kadenan sa Ikelas**

²³Na kanu di pan katawan su kapedsalig kanu Isa al-Masih na su kasuguan i pegkumpen sa lekitanu gagalu na di pan 'gkauma su timpu a makasalig tanu kanu Isa al-Masih. ²⁴Tembu ba su manga kasuguan a nia i nabaluy a nakatuludu a makakumpen sa lekitanu gagalu na di pan pakauma su Masih ka enggu tanu makaluyud sia kanu manga taw a initimbang a ikelas sia makanggulalan kanu kapedsalig tanu sa lekanin. ²⁵Na saguna a nakapayag den su kasalig na nakapitas tanu den kanu pedtuludu a entu a pegkumpen sa lekitanu. ²⁶Ka sia nakanggulalan kanu kapedsalig kanu Isa al-Masih na nabaluy kanu den langun a wata nu Kadenan kagina nalusud kanu den kanu Isa al-Masih. ²⁷Ka apia entain i nasalawatan sia kanu Masih na inisangan nin den kanu ginawa nin su Masih. ²⁸Na dala den kambidayan nin, magidsan pan i Yahudi atawa ka dikena-Yahudi, ulipen atawa ka dikena ulipen, babay atawa ka mama ka naisa den langun sia kanu Isa al-Masih. ²⁹Na amaika nalusud kanu den kanu Masih na tupu kanu den nu Ibrahim enggu pebpsakan kanu den kanu inibpasad.

4 ¹⁻²Na nia ku ba a entu pedtalun sa lekanu, na amaika wata pan su apia entain a pebpsakan, na gagalu na di pan mauma su timpu a initandu sa lekanin nu ama nin na nasisita nin pamun su makatuludu lun apeg'u manga kaaden nin. Na su 'gkambebetad'in na mana bun su ulipen a dala baya-baya nin, apia sekanin pan i kigkuan kanu langun-langun. ³Na maitu tanu bun ba gagalu na da pan sabut tanu kanu bantang na ulipen tanu pamun nu manga adat-betad sia sa dunia. ⁴Ugaid'a nauma den man su timpu a initandu nu Kadenan, tembu pinasia nin den su Tunggal'in a pimbata nu babay enggu nasakup'u kasuguan ⁵ka enggu nin maaun su manga nasakup'u kasuguan ka enggu

Galasia 4

tanu mabaluy a wata nu Kadenan. ⁶Na kagina ka nabaluy tanu den a wata nu Kadenan na palalayunen nin den kanu atay tanu su Ruh nu Tunggal'in^t a su tatap a pedtawag lun sa "Ama, Ama!" ⁷Na amaika maitu na dikena tanu den ulipen. Na kagina ka binaluy tanu den nu Kadenan a wata nin na isa tanu den kanu pebpusakan nin.

Su Papata kanu manga Taw sa Galasia

⁸Na kanu da pan sabut'u kanu Kadenan na ulipen kanu nu manga pegkakadenanen. ⁹⁻¹⁰Ugaid'a saguna na nakilala nu den su tidtu a Kadenan atawa ka nia mapia a kadtalu lun na nakilala kanu den nu Kadenan. Na ngintu ka ipenggulalan nu pan su galebekan sa kabpagagama nu manga taw a Yahudi sia kanu manga timpu, kanu manga gay, kanu manga ulan-ulan enggu kanu manga lagun? Na mana nu bun pembalinganan su adat-betad sia sa dunia a malubay enggu dala katagan nin. Ngintu, 'gkalinian nu menem a maulipen kanu nu entu 'bpaluman? ¹¹'Gkagilekan aku sa kaawan na katagan su kinapaginapas ku sa lekanu.

¹²Manga lusud ku sa tian, 'bpangenin ku sa lekanu i saki i ilingi nu, ka pagidsan ku den man sekanu a dikena-Yahudi a da masakup'u kasuguan nu Yahudi. Na da bun pinggula nu sa laki a dikena mapia kanu nangaipus a timpu. ¹³Na katawan nu bun i su nauna a kinapangusiat ku sa lekanu kanu Mapia a Tutuma na nia nin nadsabapan na da aku pangengelag. ¹⁴Na apia ka maitu sa mana nabatalu kanu sabap kanu da ku kapangengelag na dala aku nu a benal ilusak atawa ka ikias ka makin aku nu pan tinalima sa mapia a mana bun su malaikat'u Kadenan atawa ka mana su Isa al-Masih demun. ¹⁵Na endaw den guna su entu a kinapia na ginawa nu sa laki? Ka saki demun i makapangimbenal sa entu sa mana bu man ka mapakay a suaten nu su mata nu kanu entu a timpu ka enggu nu makaenggay sa laki na pinggula nu den. ¹⁶Ugaid'a saguna, na ngintu ka nabaluy aku nu den a kuntela nu sabap kanu kapedtalu ku sa lekanu sa bantang?

¹⁷Bpaginapasen kanu nilan man a benal ugaid'a dikena sa mapia a kahanda ka nia nilan tangga na makapitas kanu sa laki ka enggu silan

^t 4:6 su Ruh nu Tunggal'in Na nia bun ba su Suti a Ruh nu Kadenan enggu su Tunggal sia na su Isa al-Masih.

Galasia 4

i kaunutan nu. ¹⁸Na mapia bun man i kapaginapas amaika mapia i kahanda lun saleta na maitu ba man i dait a enggulan nu kanu langun nu timpu na maginapas sa mapia sa dikena bu sa timpu a kaped aku nu. ¹⁹Manga dua na wata, na iling-iling'u babay, na mana ku bun sekanu pembatan pebpaluman a 'gkalasay na masakit taman sa di pan mailay sa lekanu 'bpaluman su uyag-uyag'u Masih. ²⁰Na ngin den man i kapia nin u mana bu man ka pakapagadapa ku sekanu ka makambitiala ku sekanu sa mapia ka sangat man a 'gkabalibug aku u panun i katabang ku sa lekanu!

Su Upaman kanu Dua Kataw a Wata nu Nabi Ibrahim

²¹Na sekanu a pegkiug papedsakup kanu kasuguan nu Nabi Musa na edtalun nu kun sa laki u ngintu, 'gkatuntayan nu bun su kasuguan? ²²Ka nia man nakadalem kanu kitab na su Ibrahim na aden dua kataw a wata nin a mama, su sakataw na wata nin kanu ulipen a babay^u enggu su sakataw menem na wata nin kanu aden baya-baya nin a babay.^v ²³Na su wata kanu ulipen a babay na pimbata sia luyud kanu kahanda nu manusia^w ugaid'a su wata kanu aden baya-baya nin a babay na pimbata sia luyud kanu inibpasad'u Kadenan. ²⁴⁻²⁵Na su dua kataw a nia a babay na tuladan nu dua a kapasadan. Na su satiman a kapasadan na su kapasadan kanu palaw sa Sinai a inenggay kanu Musa lu kanu dalepa a Arabia. Na si Hagiar i tuladan nu entu a kapasadan kagina sekanin taman kanu embatan nin na ulipen kagina nia nilan bangsa na ulipen. Na si Hagiar a nia na tuladan bun nu dalepa a Awrusalim^x sa saguna a timpu. Kagina su taw sa Awrusalim taman kanu manga muliataw nin na ulipen kanu kasuguan. ²⁶Ugaid'a su babay a si Sara a aden baya-baya nin na tuladan sekanin nu Awrusalim lu sa sulega,^y na sekanin i nabaluy a ina tanu. ²⁷Ka nia man nakadalem kanu kitab na

“Su seka a bayas a babay a di embata na enggalaw-galaw ka!
Seka a da makagedam sa sakit sa kapembata na lalis ka
den sa kapia na ginawa.

^u 4:22 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 16 sia kanu Kitab Taurat.

^v 4:22 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 21 ayat 1 taman sa 6 sia kanu Kitab Taurat.

^w 4:23 **pimbata sia luyud kanu kahanda nu manusia** Mailay i nia sia kanu Manga Awal 16 ayat 1 taman sa 4 sia kanu Kitab Taurat.

^x 4:24-25 Su Awrusalim na nia bun ba su Jerusalem sa Israil.

^y 4:26 Mailay i nia sia kanu Inipayag 3 ayat 12; 21 ayat 2 enggu 10 sia kanu Kitab Injil.

Galasia 4, 5

Kagina apia tinagak ka na kaluma nengka,
na nia pan madakel i mambata nengka kumin
kanu babay a lu bun i kaluma nin.”^z

²⁸Manga lusud ku sa tian, sekitanu na manga wata tanu sia kanu inibpasad a entu nu Kadenan a mana bun su Iskak. ²⁹Na mana bun kanu paganay na su wata a pimbata sia luyud kanu kahanda nu manusia na 'bpamungkaidanan nin su Iskak a pimbata sia luyud kanu Ruh nu Kadenan, na maitu bun ba i 'gkanggula sa saguna a timpu na 'bpamungkaidanan tanu nu manga taw a nasakup'u kasuguan. ³⁰Ugaid'a nia nakadalem kanu kitab na paawan su ulipen a babay apeg'u wata nin ka di man dait a makiwalis su wata nu ulipen a babay kanu ipebpsaka kanu wata nu babay a aden baya-baya nin.^a ³¹Kagina ka maitu manga lusud ku sa tian, na dikena tanu wata sia kanu ulipen a babay ka wata tanu sia kanu aden baya-baya nin a babay.

5 ¹Na su baya-baya a nia na inenggay nu Masih sa lekitanu asal'a makambaya-baya tanu. Tembu pakabagel'u i tindeg'u ka da kanu den a benal mapaulipen 'bpaluman.

Su Tidtu a Ukit sa Kambaya-baya

²Tanudi nu! Saki si Bulus a pedtalum demun sa lekanu sa amaika mapapaletak kanu na inawan nu sa katagan su kinanggihad'u Masih kanu ginawa nin. ³Na edtalun ku menem sa lekanu 'bpaluman i apia entain i mapapaletak sabap kanu agama nu manga Yahudi na makabpaliugat lun su kanggulalan nin kanu langun nu kasuguan. ⁴Na su 'bpaginapas sa makatimbang sa ikelas sia makanggulalan kanu kasuguan na inipitas'in i ginawa nin kanu Masih enggu tinagak'in su da idsan nin a limu. ⁵Ugaid'a sekitanu na sia pakanggulalan kanu Suti a Ruh na nia tanu tindeg na itimbang tanu sa ikelas sabap kanu salig tanu. Na nia ba i 'gkapangingapan tanu. ⁶Ka apia entain man i naisa sia kanu Isa al-Masih na dikena den balapantag i napaletak atawa ka dala, ka nia den balapantag na su kasalig a mailay sia kanu kakalimu.

⁷Paganay na mapia gaid i talaguy nu kabpaginugut'u. Ugaid'a entain guna i namba a minelen a nan sa lekanu sa kanggulalan nu

^z 4:27 Ebpun i nia sia kanu Kitab a Inisulat'u Nabi Isayas 54 ayat 1. Linabit'u Bulus su nia kagina kanu entu a timpu na 'bpagukit sa masenget su manga taw a Yahudi.

^a 4:30 Mailay i nia sia kanu Manga Awal 21 ayat 10 sia kanu Kitab Taurat.

Galasia 5

kanu bantang? ⁸Dikena i nan ebpun kanu Kadenan ka sekanin demun i namili sa lekanu. ⁹Na su panduan a di pakatidtu na mana bun i nia su paidu a pakembang a amaika makasimbul kanu inadum na makapakembang'in su langun nu entu. ¹⁰Na pedsalig aku kanu Mapulu^b sa nia nu bu ipamamantag na su ngin bu i inipamandu ku sa lekanu. Ugaid'a natatalanged ku i apia entain man i namba a pedtadin a nan sa lekanu na nanget a masabpet'in su unga nu entu a galebek'in.

¹¹Manga lusud ku sa tian, na amaika saben-sabenal a ibpangusiat ku pamun su kapapaletak asal'a taliman nu Kadenan su taw, na ngintu ka 'bpamungkaidanan aku nilan pamun? Amaika benal i entu na di nilan den ikalipunget su kabpangusiat ku pantag kanu kinapatay nu Isa al-Masih kanu kayu a pinambalawaga. ¹²Na namba ka su langun nu pedtadin a nan sa lekanu ka dikena bu mapapaletak ka makin mapakapun den silan!

Su Kapaguyag-uyag sia kanu Suti a Ruh

¹³Manga lusud ku sa tian, pigkahanda nu Kadenan i makambaya-baya kanu. Ugaid'a di nu musal su inenggay nin a entu sa lekanu a baya-baya sa kanu mawag a kiug'a ginawa ugaid'a makin nia nu enggula na 'gkakalimua kanu sia makanggulalan kanu kadtatabanga nu. ¹⁴Kagina su langun na kasuguan na naputus bu sa satiman a nia a kasuguan a "Ikalimu nengka su ped'engka sa mana bun su kakalimu nengka kanu ginawa nengka."^c ¹⁵Ugaid'a tanudi nu, ka amaika mamagukag kanu a mana manga binatang na mabinasa na uman i isa i ped'in.

¹⁶Na nia ku madtalu sa lekanu na dait a paguyag-uyag kanu sia luyud kanu Suti a Ruh. Ka amaika maitu na di nu manggalebek su kamamanusiay a kiug'u ginawa nu. ¹⁷Kagina su kamamanusiay a kiug'u ginawa na sungkang kanu Suti a Ruh, na su Suti a Ruh menem na sungkang kanu kamamanusiay a kiug'a ginawa. Tembu ba di tanu manggula su apia ngin a kiug'a ginawa tanu kagina edsungkanga su dua a nia. ¹⁸Na amaika su Suti a Ruh i pendatu kanu ginawa nu na dikena kanu sakup'u kasuguan.

¹⁹Na mapayag a benal i su kamamanusiay a galebek na kadsina, kaledsik'a atay, kanguda na ginawa, ²⁰kasimba kanu balahala,

^b 5:10 Su Mapulu sia na su Isa al-Masih.

^c 5:14 Ebpun i nia sia kanu Libitikus 19 ayat 18 sia kanu Kitab Taurat.

Galasia 5, 6

kapangalintaw, kaitem'a atay, kapamagukag, kapangalikud, kakalipunget, kadsigia sa dikena mapia, kabpipitas, kadsesenggaya, ²¹kalait'a palangay, kandalangutan a 'gkaunutan na kamustakilan taman den kanu ped pan a mawag a galebek. Na pedtalan ku menem sekanu 'bpaluman sa mana bun kanu kinadtalu ku sa lekanu paganay sa, su taw a maya ba i penggalebeken nin na di makalusud kanu kpendatu nu Kadenan.

²²Ugaid'a nia menem unga nu Suti a Ruh na su kakalimu, kapia na ginawa, kalilintad, katigkel, kopianan, kapia na palangay, katulangedan, ²³kananaw na kambitalia enggu kakumpen kanu ginawa. Na dala kanu langun nu nia i sungkang kanu kasuguan. ²⁴Na su langun nu naisa sia kanu Isa al-Masih na iniunut'ilan den su ginawa nilan apeg den nu mawag a kiug'u ginawa nilan sia kanu kinapatay nu Isa al-Masih kanu kayu a pinambalawaga.

²⁵Na kagina ka aden den uyag-uyag tanu a da taman nin sia nakanggulalan kanu Suti a Ruh na dait a maguyag-uyag tanu sia luyud kanu Suti a Ruh. ²⁶Di dait a mangguatay nu uman i isa su kapulu nu muletad, di tanu edsubekaten su ped tanu enggu di tanu pangalikudan.

6 ¹Manga lusud ku sa tian, apia entain i mailay nu a nasasat a taw, na sekanu a pendatuan nu Suti a Ruh na patidtu nu sekanin sa malalanat demun a ukit. Na pangingati nu bun i di kanu makalalagit masasat.

²Edtatabanga kanu kanu mangaugat a lidu na ginawa, ka kanu maya ba a ukit na pakanggulalan nu su inisugu nu Masih. ³Na amaika aden sa lekanu i nia nin 'gkapagitung na balapantag sekanin kumin kanu ped'in inunta na dikena bun menem na su entu a taw na pedsalimbuten nin i ginawa nin. ⁴Na ilayn tanu man muna su manga penggalebeken tanu ka enggu tanu mailay u aden makamamasela tanu kanu ginawa tanu. Ugaid'a di tanu den padsulagidan su ginawa tanu kanu ped a taw.

⁵Kagina uman i isa sa lekitanu na nakabpaliugat lun su kapananggit'in kanu ngin i nakasangan lun a galebekan.

⁶Na su 'bpamandu kanu kadtalu nu Kadenan na dait a umunan sekanin nu 'bpamandun nin kanu langun nu 'gkatalima nin a kopianan. ⁷Gkambudtudan nu i ginawa nu amaika nia nu kataw na kapagakalan nu su Kadenan ka apia ngin man i inipamula nu taw na entu bun ba i masabpet'in ⁸kagina su taw a nia nin inipamula na su kamamanusiay na nia nin masabpet na su kabinasan. Ugaid'a su taw a nia nin inipamula na su ngin i luyud kanu Suti a Ruh na nia nin masabpet na su uyag-uyag

Galasia 6

a da taman nin a ebpun kanu Suti a Ruh. ⁹Na dait man a di tanu masemu sa kanggula sa kapianan ka aden bun gay a masabpet tanu su entu amaika di tanu semangkup. ¹⁰Tembu taman a pakagaga tanu pamun sa kanggula sa kapianan kanu apia entain na enggulan tanu su entu, labi den kanu manga suled tanu sa paginugut.

Su Mauli a Papata

¹¹Iganat sia ba na da ku den isalig i kinasulat ku lun ka saki demun i sinemulat sa nia. Ilay nu su kasela na batang a inusal ku.

¹²Nia man a nan pebpeges sa lekanu sa kapapaletak'u na su manga taw a pegkiug pebpagilay sa maliwawaw a kapianan, kagina 'gkagilekan silan sa kapamungkaidanan amaika ipangusiat'ilan i aden uyag-uyag tanu a da taman nin sabap kanu kinapatay nu Masih kanu kayu a pinambalawaga. ¹³Na apia man su manga taw a napaletak na dikena nilan bun pakanggulalan su langun nu kasuguan. Ugaid'a pebpegesen kanu nilan sa kapapaletak'u asal'a makamamasela nilan i entu.

¹⁴Ugaid'a saki na da makamamasela ku nia tabia na su kinanggihad'u Mapulu tanu a su Isa al-Masih kanu ginawa nin lu kanu kayu a pinambalawaga. Kagina sia nakanggulalan kanu pinggula nin a entu na napukas aku den kanu kasuguan sia sa dunia enggu su kasuguan a nia na da den katagan nin sa laki. ¹⁵Dikena den balapantag i napaletak tanu atawa ka dala, ka nia den balapantag na binagu tanu den. ¹⁶Na su sekanu a 'bpaguyag-uyag sia luyud kanu nia ba a pidtalu ku na san sa lekanu su kalilintad enggu su tabang'u Kadenan a malimu taman den kanu langun pan a 'bpamaginugut kanu Kadenan.^d

¹⁷Na iganat saguna na di nu den 'bpelunsani su kamalasaran ku, ka madakel den i baneg kanu lawas ku a amadan sa kabpaginugut ku kanu Isa al-Masih.

¹⁸Manga lusud ku sa tian, na san sa lekanu su da idsan nin a limu nu Mapulu tanu a su Isa al-Masih. Amin.

Wassalam

^d 6:16 langun pan a 'bpamaginugut kanu Kadenan Sia sa basa a Grik na *su Israil'u Kadenan* a nia nin maena na su langun nu 'bpamaginugut kanu Isa al-Masih magidsan pan i Yahudi atawa ka dikena-Yahudi. Isa bu i nia kanu pidtalu ni Bulus a su manga taw a nalusud den kanu Isa al-Masih na tupu den nu Ibrahim. Mailay i nia sia kanu nia bun ba a kitab 3 ayat 29.